

Omelija fil-Festa ta' San Lawrenz

Knisja parrokkjali ta' San Lawrenz

Il-Hadd 9 ta' Awwissu 2020

L-E.T. Mons. Anton Teuma, Isqof-mahtur ta' Ghawdex

SAN LAWRENZ JURINA LIL ĠESÙ

Kemm hi haġa sabiha li l-komunità tingabar fil-knisja biex tiċċelebra l-Festa tal-Qaddis Patrun tagħha! Kemm hi xi haġa sabiha! Kemm hi xi haġa kbira! U mhux il-komunità biss li hawn hawnhekk dalghodu, imma wkoll dawk li għadhom fi djarhom forsi minhabba raġunijiet ta' saħħa, forsi l-morda, l-anzjani, u minn hawn nixtieq insellem ukoll lil dawk li qed isegwuna minn fuq it-televiżjoni, b'mod speċjali anki d-dar tal-anzjani li għandkom hawnhekk fir-raħal tagħkom.

Għaliex daqshekk sabiha li tingabar biex tiċċelebra l-Festa? Għaliex huwa importanti għalikom dan ir-raġel, San Lawrenz? Hafna drabi aħna meta nitkellmu fuq il-qaddisin mingħajr ma rridu qisu nimmaġinaw nies tad-dinja l-oħra u ninsew li dawn nies tad-demmu u l-laħam bħalna, illi kienu jgħixu bħalna, li kellhom l-uġiġ tal-għadam, tal-ġisem, it-tbatijiet bħalna, illi batew meta tilfu lil xi hadd bħalna, kellhom il-problemi tar-relazzjonijiet li għandna aħna. Jien naħseb li hafna minnkomm biex ġejtu hawn dalghodu kellkom tagħmlu xi ftit tas-sagrifiċċju. Jien nimmaġina lil dawk l-ommijiet illi min jaf kemm thabtu dalghodu biex iqajmu lit-tfal halli jkunu jistgħu jippreparawhom u jhejjuhom biex jiġu l-quddiesa. Forsi wħud minnkomm qamu qabel biex tagħmlu t-tisjira tajba tal-festa halli mbagħad meta tmorru lura d-dar issibu kważi kollox lest. Hija xi haġa li forsi bil-mod il-mod qegħdin nitilfuha: l-ispirtu ta' sagrifiċċju. Imma hafna drabi meta aħna ngħixuh bl-imhabba, dan l-ispirtu tas-sagrifiċċju jimliena bil-paċi. Jagħtina dik li ngħidulha r-realizzazzjoni tagħna nfusna. Fi kliem ieħor, inkunu kuntenti.

Kieku jkolli nistaqsikom, kif timmaġinaw lil bniedem kuntent illum fis-sena 2020? Bniedem li jhossu sew hija waħda mill-ewwel kelmiet li toħroġ minn fommna: 'inhossni sew, thossok sew, inhossni mdejjaq, inhossni kuntent'. Bniedem li għandu l-flus, u jekk jista' jkun hafna, għalina dak hu l-bniedem kuntent, li mexxa 'l quddiem fis-soċjetà; forsi għandu ċerta popolarità, għandu ċertu status, bniedem illi għandu l-ġid; għandu hafna ġid, mobbli u immobbli, bniedem illi kapaċi lit-tfal tiegħu jmexxihom 'il quddiem u forsi jippreparalhom karriera li tkun aħjar minn tiegħu. Naħseb li fl-idea tagħna din hi l-immaġni ta' bniedem kuntent, tal-bniedem li jhossu sew. Hafna minna mexxin f'din it-triq, u l-mistoqsija tiegħi dalghodu hi din: imma kieku jkollna nieqfu u nirriflettu ftit u nistaqsu lilna nfusna: Imma jien kuntent, jien sew? Jien nipprova nkun sew, nipprova nkun kuntent, nipprova li jkolli l-flus, nipprova illi lit-tfal nagħtihom l-aħjar u l-aqwa, nipprova illi nkun popolari u li almenu quddiem l-oħrajn inkun bħalhom. Noqogħdu attenti anki kif nipprezentaw ruħna, kif nilbsu, kif nitkellmu, forsi anki fuq il-Facebook noqogħdu attenti li ma jkun hemm xejn li jmur kontra dak li jagħmel kulhadd is-soltu. Imma minkejja dan it-taħbit kollu, jien kuntent, jien sew, jew kważi nqbadt f'din il-ġirja biex inkun kuntent? U ma niqafx nistaqsi lili nnifsi u ngħid: Imma dak li jien sejjer lejha, imma dak tassew jagħmilni kuntent lili jew le? Imma jekk jien inkun popolari, jien tassew ha nkun kuntent? Imma jekk it-tfal tiegħi jimxu 'l quddiem fis-soċjetà, jien ta' veru ha nkun kuntent? Imma jekk jien ikolli hafna flus u allura naħdem u nistinka, jien tassew ha nkun kuntent?

Għax dalghodu San Lawrenz jagħtina ricetta differenti, jew aħjar Ġesù fil-Vanġelu jagħtina idea differenti, idea li fuqha mbagħad mexxa l-Qaddis Protettur tagħkom. Idea li żgur b'xi mod

nghixuha. Kif għedna fil-bidu, is-sagrificċju jagħmel parti mill-ħajja tal-familja tagħna. San Lawrenz jagħtina riċetta sempliċi ħafna biex tiftakarha u tifhimha, imma diffiċli ħafna biex twettaqha. Liema hi din ir-riċetta? Li thobb; biex tkun sew trid thobb u saħansitra ma tibżax anki taqdi, tqatta' minnek innifsek biex thobb, tagħti lilek innifsek biex thobb. Il-Vanġelu tal-lum huwa vanġelu sabiħ ħafna minn San Ġwann, u ma nafx jekk tiftakrux, imma aħna naqraw biċċa biss minnu fil-Festa ta' San Lawrenz, fil-festa tal-lum. Imma tafu kif jibda? Ikun hemm xi Griegi illi jersqu lejn Filippu u jistaqsuh: "Mgħallem, aħna rridu naraw lill-Mulej, irridu naraw lil Ġesù". Dawn il-Griegi kienu telgħu għall-festa tal-Għid fit-Tempju ta' Ġerusalem u jien nistħajjilhom aħna lil dawn il-Griegi, illi din id-darba jersqu mhux fuq Filippu, imma fuq San Lawrenz. Aħna ġejna l-festa bħall-Griegi u ngħidulu: "Urina lil Ġesù, Lorenzo, urina lil Ġesù, għax inti taf min hu Ġesù, inti ltqajt ma' Ġesù, int ħabbejtu lil Ġesù, int kont tafu sewwa, kontu ta' ġewwa flimkien int u Ġesù. Urina min hu Ġesù". Filippu ma jmurx hu fuq Ġesù, imma jmur fejn hu Indri. Allura din mhix xi haġa ta' persuna waħda, imma xi haġa tagħna lkoll, ilkoll irridu ngħinu lil xulxin, flimkien irridu nistaqsuh lil Lorenzo u ngħidulu: "Urina lil Ġesù". Ma nistax nagħmilha waħdi, ma jistax jagħmilha parruċċan wiehed ta' San Lawrenz, wiehed waħdu, imma rridu nagħmluha ma' xulxin bħala komunità. Irridu nagħrfuh ma' xulxin lil Ġesù, irridu nitolbuh flimkien lil San Lawrenz jurina min hu Ġesù. U meta Filippu u Indri jmorru b'dawn il-Griegi quddiem Ġesù, Ġesù jgħidilhom min hu: iqabbel lilu nnifsu mal-ħabba tal-qamħ illi jgħid li jekk ma taqax fl-art, jekk ma tmutx, tibqa' waħedha, imma jekk tmut, din tagħmel ħafna frott. Ġesù jgħidilhom lil dawn il-Griegi u jgħid ukoll lil Filippu u lil Indrija illi l-identità tiegħu, il-persuna tiegħu mhix għajr dak li jagħti lilu nnifsu, dak li jissagrifika lilu nnifsu, dak li jhobb.

Kemm hi sabiħa u kemm hi kbira din id-definizzjoni li jagħti Ġesù lil dawn il-Griegi u lilna dalgħodu! Għaliex? Għax Ġesù qed jgħidilna li mhux importanti li nkunu nafu ħafna fuqu, imma importanti li nagħmlu l-esperjenza tiegħu. Biex insiru nafu min hu Ġesù, irridu bħalu nħobbu, irridu bħal ħabba tal-qamħ naqgħu fl-art aħna u mmutu u nħallu lil ħaddiehor iqatta' minna. Dan hu Ġesù. Imma din hi sfida kbira, diffiċli. Kemm nagħmluha fil-familja? "Issa ilni daqshekk mat-tfal il-ġurnata kollha, haġa kbira għax inti tigi issa u tiegħu ħsiebhom! Haġa kbira għax tagħmel inti ftit x'nieklu! Haġa kbira għax tmur twassalhom inti!". Kemm ngħiduha lil xulxin! Tgħiduli: allura għandi ningħafas jien, għandi nitkisser jien, għax Ġesù jixtieq hekk, għax Ġesù jrid hekk, u nħalli lill-iehor gallarija, jagħmlu kapriċċiom? Le, mhux hekk jgħidilna Ġesù. Imma Ġesù qiegħed jgħidilna biex it-tnejn li aħna fil-familja nieħdu fuqna din l-attitudni ta' għotja, ta' mħabba. Kważi kważi nidhlu f'kompetizzjoni ta' min minna se jhobb l-iktar. Nidhlu f'kompetizzjoni ta' min minna se jagħti l-iktar minnu nnifsu, u jekk nidhlu f'din ibqgħu ċerti illi l-familja tagħna ndawruha f'ġenna tal-art! Ibqgħu ċerti li r-realtà fejn inkunu, il-post tax-xogħol, fost il-ħbieb, inkunu fejn inkunu, ir-realtà tagħna ndawruha f'hena, f'paċi, f'ferħ.

Għalhekk nifirħu, għalhekk nagħmlu festa lil min jagħti ħajtu, għax min jagħti ħajtu, min imut biex jagħti l-ħajja lil ħaddiehor, iħalli ġnien madwaru, iħalli ħajja madwaru, iħalli ferħ madwaru, iħalli hena madwaru. Aħna, ngħiduha kif inhi, ejjew nirriflettu ftit fuq il-familji tagħna. Jekk ma nissallbux fil-familji tagħna u ma nagħtux ħajja, jekk ma ngħixux il-misteru tas-salib, ta' Ġesù li jmut u li jagħti lilu nnifsu biex aħna nieħdu l-ħajja minnu, jekk xi hadd fil-familja – anzi, nazzarda ngħid, jekk mhux kull membru tal-familja – jissallab għal ħaddiehor u għall-oħrajn, allura se tigri haġa waħda: il-familja se ssallab lil xi hadd. Jekk ma nissallabx jien, se nsallab lilek. Din hi d-dinamika tar-relazzjonijiet. Mhux hekk jiġri fir-relazzjonijiet! Jekk xi hadd jibqa' lura, jew hi jew hu jibqgħu lura milli jagħmlu dmirhom, milli jagħtu sehemhom, jekk jien nibqa' lura, se nsallab lilek, se ngiegħel lilek tbatì. U dak li forsi int qabel kont tagħmlu bi mħabba, b'ġenerożità, b'għotja, tispiċċa tagħmlu bħala piż

ghax teghja. Ghax it-toqol kemm iddum tkaxkru? Fl-aħħar iċedik jekk ikun itqal minn dak li tiflaħ tagħti, ikbar minn dak li tiflaħ tagħmel.

Allura llum, fil-festa tiegħu, San Lawrenz djaknu u martri jistedinna biex kull wieħed u kull waħda minna nassumu u nieħdu fuqna dan l-atteggjament ta' Ġesù; tal-ħabba tal-qamħ li taqa' fl-art u tmut mhux biex tibqa' waħedha, imma biex tagħti ħafna frott. U Ġesù jkompli u jgħidilna: "Tahsbu intom illi jekk inti tfittex li tirbaħ id-dinja kollha, li tikseb ħajtek, int se tkun kuntent?". Kważi kważi qed jgħidha lilna din, lili u lilek illi forsi għalina l-flus huma, jekk mhux l-iktar ħaġa importanti, imma kważi. Ma ninsewx li San Lawrenz kien amministratur, kien bankier. Kieku llum hekk ngħidulu: bankier, maniger tal-bank tal-knisja. Allura jista' jifhemna San Lawrenz, u nistgħu nifhemu iktar x'għamel San Lawrenz għax aħna xi ftit jew wisq bħalu f'dan is-sens. Ftit jew wisq aħna wkoll ippreokkupati li l-flus huma importanti fil-ħajja tagħna. Ftit jew wisq aħna wkoll ippreokkupati li jkollna mhux biss biżżejjed imma jekk jista' jkun iżżejjed għalina u għal ta' warajna. Hu wkoll kellu din il-problema, u nafu x'għamel meta Valerjanu l-Imperatur jitolbu jgħibli l-ġid tal-Knisja, wara li kien temm il-ħajja tal-Papa Sistu u tad-djakni l-oħra. San Lawrenz jaqbad il-foqra, il-morda, il-batuti u jehodhom quddiem l-Imperatur Valerjanu. Għaliex? Għax għal San Lawrenz kienet ċara daqs il-kristall li l-ġid tal-Knisja huma dawk tal-aħħar, dawk li jbatu, dawk li jissagrifikaw lilhom infushom. Il-ġid tal-Knisja huwa sagrafiċċju. Il-fqir jagħmel sagrafiċċju, il-batut jagħmel sagrafiċċju għax jixbah lill-persuna ta' Ġesù illi jissagrifika ruhu kontinwament, illi jagħti lili nnifsu kontinwament. Il-fqir u l-batut jixbhu lil Ġesù msallab u għalhekk il-fqir u l-batut isiru l-ġid tal-Knisja. Allura Ġesù, meta fil-Vanġelu jgħid: "Min iħobb lil ħajtu jitlifha", kważi kważi qieghed jgħidha għalija u għalik. Din fehemha tajjeb San Lawrenz, għax ikompli Ġesù: "U min jobgħod lil ħajtu", jiġifieri min jagħti ħajtu f'din id-dinja u jhalli lill-oħrajn iqattgħu u jieklu minnu, dak hu li jiksibha. Issa din mhix fantasija!

Jien nistqarr magħkom li meta kont seminarista qed nistudja biex insir saċerdot, sikwit kont nithabat ma' din il-problema u kont nistaqsi: Jien bħala bniedem, bħala żagħżuġ ta' bejn 20 u 25 sena – u int bħala bniedem li għandek iż-żmien li għandek illum – x'inhu l-iskop ta' ħajti? Jien xi rrid infittex l-iktar f'ħajti? Li nkun sew, li nkun kuntent (dak kollu li għidna fil-bidu), jew inkella li nagħti ħajti? Kont ninfexx quddiem din il-mistoqsija. Jien għaliex jien imsejjah? Biex l-enerġija li għandi, il-kapaċitajiet li għandi nagħtihom lill-oħrajn? Biex nissagrifika lili nnifsi lill-ħaddiehor jew inkella biex inkun kuntent? Għax jien kważi kważi ridthom it-tnejn, imma ma ridtx li nagħti lili nnifsi mingħajr ma nkun kuntent. Ma ridtx illi nbati u nissagrifika lili nnifsi mingħajr ma nkun kuntent. Jien ma nafx din hix ukoll il-problema, id-dilemma tagħkom, imma jien għalija kienet ċara ħafna quddiem meta kont żagħżuġ. Qed niddeċiedi x'se nagħmel b'ħajti u domt nithabat mar-risposta, imma sibt risposta u mhix risposta tiegħi. Hi risposta tal-Vanġelu li nixtieq naqsamha magħkom. Mhix risposta tal-Vanġelu biss, imma hi risposta tax-xjenzi umani kollha, il-psikoloġija u s-soċjoloġija. Huma konvinti illi jekk il-bniedem ma jhobbx, ma jistax ikun kuntent. Bniedem li ma jagħtix lili nnifsu ma jistax ikun kuntent. Mela liema hu l-ewwel skop ta' ħajjitna? X'għandna nfittxu l-ewwel f'ħajjitna? Mhux li nkunu kuntenti, imma għandna nfittxu l-ewwel f'ħajjitna li nagħtu lilna nfusna. Bħala konsegwenza tal-ġotja tagħna, tas-*self donation* tagħna, tas-*self giving* tagħna, bħala konsegwenza mhix infittxija mbagħad jien u int nistgħu nkunu kuntenti. Imma jekk jien nispara dritt u nfittex li nkun kuntent u li nkun sew, jien se jiġri li bħal dak illi jfittex, ifittex, ifittex u qatt ma jsib. Bħal dak illi jispiċċa f'ċirku vizzjuż tat-tfittix u jispiċċa stressat u mdejjaq għax dak li qed ifittex ma jsibux.

Ipprawaw irriflettu ftit fuq il-ħajja tagħna ta' kuljum. Ipprova aghmel bħala mira ta' ħajtek li jkollok ħafna flus; meta se tilhaqha dik il-mira? Qatt. Ipprova aghmel mira ta' ħajtek illi t-fal

tieghek ikunu suċċess fil-ħajja; meta se tilħaqha dik il-mira? Qatt. Ipprova aghmel mira fil-ħajja illi l-iktar haġa importanti illi l-oħrajn jagħtu kasek u jistmawk, li int tkun popolari; meta se tilħaqha dik il-mira? Qatt. Dan xi jfisser? Illi qiegħed inhejji t-triq għall-frustrazzjoni. Qiegħed inhejji t-triq għad-dwejjaq tiegħi. Allura Ġesù għandu raġun meta jgħidilna: “Min ifittex biex isalva ħajtu, jitlifha; imma min jagħti ħajtu, dak hu li jsibha”. Għandu raġun San Lawrenz, għandna raġun nagħmlu festa aħna dalgħodu, għandna raġun nifirħu mhux biss b’San Lawrenz imma b’kull darba li jien u int għexna xi ftit minn din l-esperjenza permezz ta’ dawk is-sagrifiċċji żgħar li nagħmlu kuljum fil-ħajja. Hekk jiena niggarantilkom illi kieku ngħixu ftit iktar din il-logika tal-Vangelu, kieku nsegwu u nixbhu ftit iktar lil dan il-qaddis kbir tagħkom, kieku niffrankaw ħafna tbatija fil-ħajja, kieku niffrankaw ħafna problemi tar-relazzjonijiet, kieku niffrankaw ħafna problemi fuq is-sitwazzjonijiet tax-xogħol.

Ejjew nitolbuh dalgħodu lil San Lawrenz biex il-festa li nagħmlu lilu ma nagħmluhiex biss lilu, imma nagħmluha wkoll lilna. Hekk, jekk aħna niddeċiedu llum, m’hemmx għalfejn issa, imma niddeċiedu li nagħtu ftit iktar minna nfusna, li nħobbu ftit iktar, li nieħdu ftit iktar paċenzja, li nwarrbu ftit iktar l-ego tagħna biex nagħmlu ftit wisa’ iktar għal haddieħor, li nagħtu ftit iktar fil-familja – mhux qiegħed nitbiegħed jien, mhux qed insemmi l-emigranti, l-għedewwa... dawk ukoll, imma nibda mid-dar. Ejjew din il-logika ta’ San Lawrenz, dawn is-sentimenti ta’ San Lawrenz inħalluhom jgħallmuna, inħalluhom jedukawna, inħalluhom jiffurmawna biex inkunu tassew komunità li tagħmel festa mhux biss minn barra, bil-limiti tagħha din is-sena minħabba s-sitwazzjoni tal-Covid, imma fuq kollox fil-qalb tagħna. Magħqudin flimkien, magħqudin ma’ San Lawrenz u mal-kelma ta’ Ġesù, għax jekk il-ħabba tal-qamħ ma taqax fl-art u tmut, tibqa’ waħedha, imma jekk tmut, veru tagħmel ħafna frott.